

Kinesisk Resa

J.Myrdal

May 22, 2020

En bilderbok som jag råkar ta fram ur hyllan där jag sitter i länsstolen. En bilderbok med lite text. Kessle och Myrdal på resa. Enligt författaren är detta främst en bok av bilder, texten är sekundär. Ja texten är ovanligt tunn och intressant endast såsom ett tidsdokument. Bilderna är kompetenta men knappast slående eller speciellt minnesvärda och inga etsar sig fast i sinnet, ej heller utstrålar de den magi man kan förvänta sig från en exotisk plats under en försvunnen tid.

Tiden är början av 60-talet. Maos Kina är fortfarande nytt och ett spännande socialt experiment. Myrdal och hans fru har fått ett visum till det stora landet. Inte så märkvärdigt tycker författaren, Sverige är ju ett litet neutralt land angeläget om goda förbindelser med omvärlden för sin överlevnad. Att köra med bil in i Kina går inte för sig de får ankomma via reguljära vägar. De tillbringar nio månader där och körs omkring av chaufförer och med tolkar. Detta framkommer bara i förbifarten. Besöket är väl mera officiellt än vad de låter påskina, eller kanske än mer än vad de misstänkte. Myrdal är givetvis mycket sympatiskt inställt till detta sociala experiment. Det låg i tiden och tycks nu efteråt vara ganska naturligt. 60-tal innebar dekolonialiseringens årtionde och en desillusionering av den västerländska världsbilden. Det finns givetvis problem, industrialiseringen pågår långsamt och med stora problem. De sovjetiska experterna har lämnat landet och förhållandena är smått kaotiska. Men, Myrdal är säker på att om ett par generationer kommer landet vara en världsmakt, inte bara en nuklär sådan utan även en ekonomisk. Han skulle få rätt, men tidigare än vad han hade förutsett.

Texten är som sagt vad tunn och ger ingen närvarokänsla. Möten med bönder rapporteras kortfattat och berättelser om forna tiders umbäranden och svält, men inget ord om att svält i stor skala även har varit kutym i Mao's Kina. Tonen är sympatisk dock utan att vara hagiografisk, mellan raderna kan en viss kritisk distans skönjas, åtminstone med en god vilja; men grundtonen är apologetisk och förlåtande, hur kan den vara annat i ljuset av de svåra förhållanden landet lider under? Att lägga ett västerländskt perspektiv är missvisande, landet måste bedömas under sina egna förutsättningar. Men faktum kvarstår, texten är tunn, föga instruktiv och frambringar ingen närvarokänsla, något som man framför allt söker finna i ett resereportage. Boken kan knappast ha skrivits med någon större inlevelse. Ett brödfödejobb?

May 22, 2020 **Ulf Persson:** *Prof.em, Chalmers U.of Tech., Göteborg Sweden ulfp@chalmers.se*